 Räddningstjänsten Väst		PM2 Uteserveringar	
Upprättad: 2018-09-01 Agnes Franzén Broholm	Reviderad: 2019-03-14 Ulrika Mårebeck Patrik Josefsson	Internt nr:	Giltigt t.o.m: Tillsvidare
Beslutad: 2019-03-05 Patrik Josefsson		Version: 1.1	Målgrupp: Internt och externt

Uteserveringar

Detta PM syftar till att ge en sammanställning och tolkning av lagstiftning och övriga regelverk. Dokumentet presenterar räddningstjänstens generella syn inom angivet område. Lagstiftning är alltid styrande och åsidosätts inte av detta dokument.

Bakgrund och syfte

Detta PM är framtaget i syfte att tydliggöra de krav som räddningstjänsten ställer på uteserveringar i Falkenberg och Varbergs kommuner med avseende på tillgänglighet för räddningstjänsten, utrymningsmöjligheter och brandskyddskrav i övrigt.

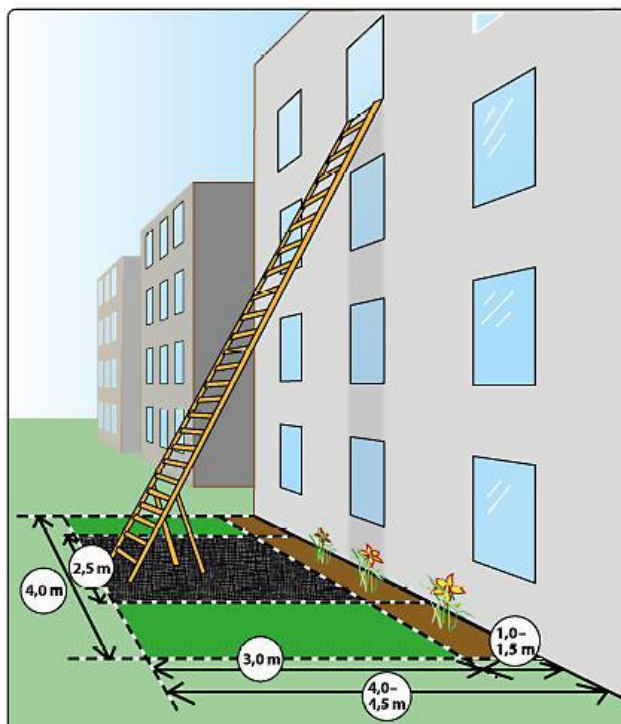
Utrymning med hjälp av Räddningstjänsten Väst ovanför uteserveringar

Uteserveringar placeras ofta i direkt anslutning till en byggnad där det både kan finnas verksamheter och bostäder i våningarna ovanför. I samband med att uteserveringar placeras vid fasad försämras möjligheterna för alternativ utrymning med hjälp av räddningstjänstens höjdfordon eller stegutrymning. På alla platser där människor kan befinna sig mer än tillfälligt ska det finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar. Detta innebär att räddningstjänsten måste kunna komma åt alla lägenheter och verksamheter om den alternativa utrymningen är med räddningstjänstens hjälp. Uteservering får ej påverka utrymningsmöjligheten från ovanliggande lokaler.

Alternativ utrymning med räddningstjänstens hjälp kan endast användas från bostäder och mindre kontor (verksamhetsklass 1 och 3) förutsatt att högst 15 personer utrymmer denna väg från brandcellen. För att kunna kombinera utrymning via fönster eller balkong och en uteservering krävs antingen att en stegutrymning eller en utrymning med räddningstjänstens höjdfordon är möjlig. Bostäder eller verksamheter ovanför uteserveringen kan även lösa sin alternativa utrymning utan räddningstjänstens hjälp i form av till exempel egen stege eller dubbla trapphus. Se mer information kring utrymning med hjälp av räddningstjänsten, se *PM18*.

Stegutrymning

För att säkerställa stegutrymning krävs uppställningsytor. Denna plats ska minst vara 3 meter lång, placerad 1-1,5 meter från husväggen/balkongkanten och den fria bredden ska minst vara 4 meter. Uppställningsytan bör vara hårdgjord (asfalt, grus, gräsarmering) men gräsmatta kan accepteras om det bedöms att denna har tillräcklig bärighet för att klara stegen samt vikten från två personer (totalt minst 250 kilo). Uteplatser, planteringar, utskjutande konstruktioner etcetera får inte försvåra uppställning av den bärbara stegen. Förutsättningar för hinderfri och disponibel arbetsyta samt hårdgjord uppställningsyta framgår av figuren nedan.

Figuren ovan: ■ hårdgjord uppställningsyta, ■ hinderfri arbetsyta, ■ disponibel yta (ej skyddande växter)

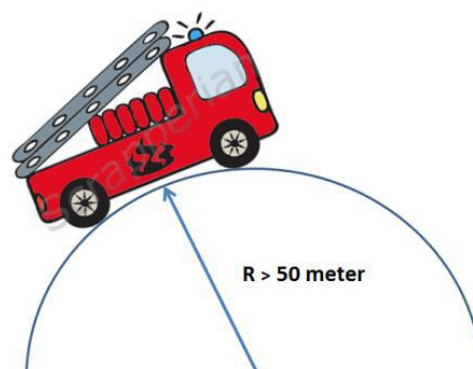
Höjdfordon

Där möjligheten finns att genomföra en utrymning med räddningstjänstens höjdfordon rekommenderas detta. För att kunna genomföra en livräddande insats krävs god åtkomlighet till byggnaden och räddningsväg kan behöva anordnas. Det vanliga vägnätet ska klara minst samma krav som en räddningsväg. Uppställningsplatser behöver anordnas.

Inga hinder så som träd, trädkronor, lyktstolpar, skyltar, betongsuggor, parkerade bilar eller liknande får inskränka på uppställningsplatsens eller räddningsvägens fria mått eller hindra stegen från att nå de lägenheter och kontor som den är tänkt att utrymma.

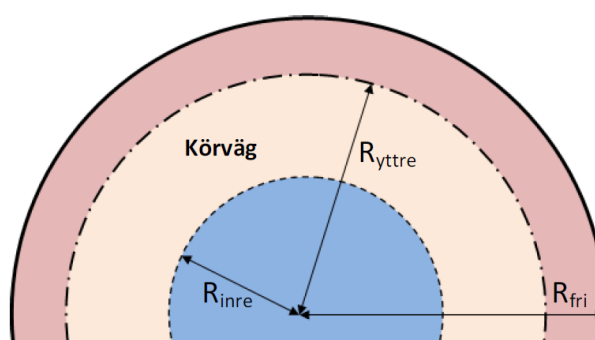
En räddningsväg ska uppfylla följande krav:

- Minst 3 meter körbanebredd
- Minst 4 meter fri höjd
- Maximalt 8 % lutning i längsriktning
- Maximalt 2 % tvärfall
- Minst 50 meter vertikalradie, se bilden bredvid
- Minst 7 meter innerradie i kurvor samt tillräcklig breddökning och hinderfritt sidoområde före, genom och efter kurvan. Minst hinderfri radie på 12,5 meter. Se bild nedan.
- Bärighet på minst 100 kN.
- Ha hårdgjort ytlager
- Ska vinterväghållas

Med hårdgjord yta avses asfalt, grus eller motsvarande. Gräsarmering har tidigare varit ett alternativ men Räddningstjänsten Väst rekommenderar att gräsarmering inte används vid nyprojektering.

För att räddningstjänstens fordon ska kunna komma fram genom kurvor krävs hinderfri radie enligt nedan:

- Inre svängradie (R_{inre})= 7m
- Yttre svängradie (R_{yttre})= 11m
- Hinderfri svängradie R_{fri} = 12,5m (ska vara hinderfri mellan 1,5m-4m över marken pga. bilens utformning)

En uppställningsplats för räddningstjänstens fordon ska uppfylla följande krav:

- Minst 5 meter bred och 12 meter lång
- Maximalt 8,5 % lutning i någon riktning
- Hårdgjorda ytan ska klara 100 kN axeltryck
- Vara placerad utanför de balkonger eller fönster som ska kunna nås med höjdfordon.
- Vara placerad maximalt 9 meter från husvägg eller balkongkant. Avståndet mäts från fasaden (vid fönsterutrymning) eller balkongkanten till hävarens rotationscentrum.
- Ska vinterväghållas
- Backning av höjdfordon ska undvikas.

En placering av en uteservering får inte heller påverka möjligheten att komma fram till andra verksamheter eller bostäder på annan adress.

Utrymning

Inhägnader eller avgränsningar får inte utformas på ett sådant sätt att en trygg utrymning från uteserveringen äventyras.

Skydd mot brandspridning

För uteservering gäller oftast att risken för brandspridning till angränsande byggnad är så liten att den kan accepteras utan ytterligare åtgärder. Om uteservering förses med golv, eller om en eventuell brands påverkan på ovanför liggande fasad inte kan anses som ringa, ska dock åtgärder vidtagas för att motverka brandspridning till annan brandcell. Att åtgärderna är tillräckliga ska verifieras.

På uteserveringar bör bord och stolar vara jämt fördelade över ytan. Ansamling av brännbart material utefter fasaden är inte tillåten. Materialet bör vara obrännbart, exempelvis stål. Massivt trä kan anses acceptabelt, men inte rotting eller dylikt som kan förväntas brinna med större värmeutveckling än kompakt trä.

Uteserveringens tak bör vara svårantändligt. Utgörs taket av parasoller eller väggfast markis har vikten på markisen bedömts vara så liten att den bärande konstruktionen klarar att sitta kvar under den tiden som eventuellt behövs för utrymning och släckning. Om taket utförs av tyngre material skall åtgärder vidtas för att uppfylla kravet R30. Markis i tak skall utföras enligt Boverkets byggregler och bestå av godkänt material.

Brandredskap

Möjligheten till brandgasventilation via källarfönster i fastigheten får inte blockeras.

Rökluckor, brandposter och eventuell annan utrustning för brandsläckning/livräddning får inte blockeras eller döljas av etableringen. Brandredskap (exempelvis handbrandsläckare) för en första släckinsats skall finnas tillgänglig inom 25 meters avstånd.

Brandfarliga och explosiva varor

Den som hanterar gasol i yrkesmässig publik verksamhet i mer än begränsad omfattning (2 liter) inomhus ska ha tillstånd för hanteringen. Undantag är yrkesmässig publik verksamhet utomhus, där 60 liter gasol (ex 2 st behållare av modell P11) kan hanteras under förutsättning att hela mängden hanteras utomhus. Tillstånd för hantering av brandfarlig vara i tillståndspliktig mängd erhålles hos räddningstjänsten i god tid före hanteringen påbörjas. Om terrassvärmare används skall dessa vara CE-märkta och installerade enligt tillverkarens anvisningar.

Hanteras gasol under tillståndsmängd skall hanteringskraven följas och kännedom om risker med hanteringen finnas. Hanteras tillståndspliktig mängd ska det finnas en föreståndare för hanteringen. Föreståndaren skall vara skriftligt anmäld till räddningstjänsten. Föreståndaren ansvarar för att hanteringen sker enligt föreskrifter och villkor som finns för hanteringen. All personal ska ha den kompetens som behövs för de uppgifter de har för att hanteringen ska kunna ske betryggande. Det ingår vanligtvis i föreståndarens uppgifter att se till att personalen får den utbildning och fortbildning de behöver för detta.

Systematiskt brandskyddsarbete

En uteservering har oftast låg brandrisk och verksamheten ställer inte särskilda krav på tekniska eller organisatoriska brandskyddsåtgärder. Räddningstjänsten ställer inga krav på skriftlig dokumentation av systematiskt brandskyddsarbete. Det systematiska brandskyddsarbetet skall kommuniceras med de som berörs av det i skälig omfattning. Ingår däremot uteserveringen i en verksamhet som skall dokumentera det systematiska brandskyddsarbetet skall uteserveringen inkluderas i dokumentationen.